

Pozsgai István szakdolgozati témakörei (BA és MA)

Nyelvtörténetből

1. Az indoeurópai szótagképző likvidák sorsa az ősszláv, majd az óorosz nyelvben, az ún. második pleofónia (polnoglaszije) kérdése.
2. A szláv és a balti nyelvi ág rokonságának bizonyítása. Balti-szláv egység vagy balti és szláv közös innovációk?
3. Az ősszláv szóvégek sajátos hangfejlődési tendenciái, ill. e tendenciák tagadása és az eltérő magyarázatok összevetése.
4. Az ősszláv diftongoid hangkapcsolatok megváltozása és reflexeik a szláv nyelvekben, különös tekintettel az óorosz nyelvre.
5. Az „óorosz nyelv” terminus helyességének kérdése a legújabb nyírfakéreg nyelvemlékek tükrében.
6. Egy kisebb óorosz (kívánság szerint ószláv) nyelvemlék exhaustív nyelvészeti feldolgozása, ha kiadatlan, akkor a kiadásával együtt.
7. Egy nagyobb óorosz kódex nyelvészeti elemzése meghatározott szempont alapján, pl.: a redukált magánhangzók jelölése, redukálta magánhangzók és likvidák kapcsolatai, a deklinációs típusok kölcsönhatásai, végződésátvitelek, az igerendszer változásai stb.
8. A mássalhangzók keménység-lágyság szerinti korrelációjának kialakulása az orosz nyelv történetében.
9. Az „ákanye” (ázás kialakulása) az orosz nyelv történetében és a vele kapcsolatos jelenségek.
10. Az óorosz nominális deklinációs rendszer átalakulása a „nem”-kategória alapján.
11. A számnév grammatikai értelemben vett önálló szófajjá válása az orosz nyelv történetében.
12. A határozói igenév kialakulása az orosz nyelv történetében.
13. Az óorosz igerendszer változásai. Az múlt idő kifejezésének változásai.
14. A participiumok használatának változásai az orosz nyelv története során.
15. A generatív nyelvészet alkalmazásának lehetőségei a szláv nyelvtörténetben.

Leíró nyelvészetből

1. A mai orosz nyelv egyházi szlavizmusai (ez félig nyelvtörténeti jellegű).

2. A mai orosz nyelv grafikája és ortográfiája (igény szerint a magyar nyelvvel való egybevetés alapján).
3. A mai orosz nyelv hangrendszere I. Fonetika, az orosz beszédhangok tulajdonságainak vizsgálata (igény szerint a magyar nyelvvel való egybevetés alapján).
4. A mai orosz nyelv hangrendszere II. Fonológia, fiziológiai és akusztikai fonológiai oppozíciók (igény szerint a magyar nyelvvel való egybevetés alapján).
5. A mai orosz nyelv morfológiája I. Az affixáció (toldalékolás) technikája és jellemzői az orosz nyelvben a magyar nyelvvel való összevetés alapján.
6. A mai orosz nyelv morfológiája II. A főnevek valamely nyelvtani kategóriájának vizsgálata, pl. a nyelvtani szám használatának jellegzetességei az orosz nyelvben a magyar nyelvvel történő egybevetés alapján.
7. A mai orosz nyelv morfológiája III. Az ige szemlélet vizsgálata minőségi, mennyiségi vagy modális vonatkozásban.
8. A mai orosz nyelv szintaxisa I. A számnevek főnevekkel és melléknevekkel alkotott kapcsolatai (célszerű a magyar nyelvvel való összehasonlítás is). A számneves szerkezetek megformálása az orosz nyelvben a magyarral való egybevetés alapján – az idő és a mérték kifejezésének lehetőségei.
9. A mai orosz nyelv szintaxisa II. A melléknévi igeneves szerkezetek összehasonlítása az orosz és magyar nyelvben.
10. A mai orosz nyelv szintaxisa III. A határozói igeneves szerkezetek használatának összevetése az orosz és a magyar nyelvben.

Művészet- és kultúratörténetből, illetve történelemből

1. Konstantin-Cirill és Metód tevékenysége, a szláv írásbeliség kialakulása. A glagolita és a cirill ábécé keletkezése és egymáshoz való viszonyuk.
2. A Kijevi Rusz megkeresztelkedésének vitatott kérdései. (Erős forráskritikai munkát igényel!)
3. Valamely óorosz ikonográfiai típus történetének vizsgálata a bizánci előzményeivel együtt.
4. Feofan Grek novgorodi freskói. A hészükhazmus és a helyi hagyományok kapcsolata Feofan Grek művészetében.
5. Feofan Grek ikonjai, ill. a neki tulajdonított ikonok.

6. Óorosz építészet. A kijevei-csernyigovi építészet. A novgorodi-pszkovi építészet. A Vlagyimir-Szuzdali Fejedelemség építésze. Idegen (pl. nyugati, iszlám, kaukázusi) hatások a vlagyimir-szuzdali kőépítészetben a XII-XIII. században.
7. Orosz építészet. A XVI-XVII. sz. építésze. Orosz faépítészet. A XVIII. sz. barokk építésze.
8. A XVIII. századi orosz művészet.
9. A XIX. és XX. sz. fordulójának orosz festészete. Vasznyeov művészete. Vrubel művészete.
10. Chagall művészetének vizsgálata valamilyen szempontból, pl. az állatábrázolások szimbolikájának elemzése.